

Votează
cu încredere

GHIDUL ALEGĂTORULUI DIN STRĂINĂTATE

la referendumul republican constituțional și
alegerile pentru funcția de Președinte
al Republicii Moldova

din 20 octombrie 2024

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ

GHIDUL ALEGĂTORULUI DIN STRĂINĂTATE

**la referendumul republican constituțional și
alegerile pentru funcția de Președinte
al Republicii Moldova**

din 20 octombrie 2024

Chișinău, 2024

Mai multe informații găsiți pe: cec.md, votaza.md, alegator.md

Suntem prezenți
și pe rețelele de socializare:

Ne puteți urmări pe

Vom răspunde la mesaje pe info@cec.md

Adresa noastră:

str. Vasile Alecsandri, nr.119, Chișinău, MD-2012

Mesaj de interes public distribuit de Comisia Electorală Centrală în cadrul campaniei de informare pentru referendumul republican constituțional și alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024.

CUPRINS

Introducere	4
CAPITOLUL 1	
Președintele Republicii Moldova.....	5
Alegerea Președintelui Republicii Moldova și atribuțiile șefului statului	6
Stabilirea datei alegerilor prezidențiale	8
Cine poate candida la funcția de Președinte al Republicii Moldova?	9
CAPITOLUL 2	
Referendumul republican constituțional	10
Cine se poate înregistra ca participant la referendum republican?	10
Cum va arăta buletinul de vot la referendumul republican constituțional?	11
CAPITOLUL 3	
Principalii actori ai procesului electoral.....	12
Organele electorale care organizează și desfășoară alegerile peste hotarele Republicii Moldova.....	13
Cine poate vota aflându-se în străinătate?	14
Unde puteți vota și care este secția dvs. de votare?.....	14
Ziua și ora votării.....	15
Acte de identitate cu care puteți vota în secțiile de votare din străinătate	15
CAPITOLUL IV	
Înregistrarea prealabilă.....	16
Votul prin corespondență.....	16
Cum votăm în secția de votare?	20
Cum poate fi monitorizat procesul electoral?	21
Contestații	22
Cum se stabilesc rezultatele?	23
De ce este important să mergem la vot?	24

INTRODUCERE

Chiar dacă ești departe de casă, dreptul de a alege rămâne dreptul tău, indiferent de locul unde te afli. Comisia Electorală Centrală organizează alegeri în secțiile de votare constituite în străinătate, iar cetățenii Republicii Moldova care domiciliază în afara țării beneficiază de drepturi electorale depline.

La 20 octombrie 2024 în Republica Moldova vor avea loc: referendumul republican constituțional și alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Cetățenii Republicii Moldova aflați peste hotare își pot exercita dreptul de vot la orice secție de votare constituită în afara țării. Pentru organizarea proceselor electorale în secțiile de votare din străinătate, Comisia Electorală Centrală formează, în conformitate cu prevederile Codului electoral, un consiliu electoral distinct, cu sediul în municipiul Chișinău, care va asigura organizarea proceselor electorale pentru secțiile de votare constituite peste hotare.

Dacă dorești să îți exerciți dreptul de vot, urmează acest ghid informativ pentru a afla:

- ✓ Cum își pot exercita dreptul de vot cetățenii Republicii Moldova aflați în străinătate;
- ✓ Ce trebuie să faci pentru a evita situațiile care te pot împiedica să participi la votare;
- ✓ Ce este aplicația „Înregistrarea prealabilă” și care sunt posibilitățile pentru a te înregistra, cum te înregistrezi pentru a vota prin corespondență și care sunt țările în care este implementat votul prin corespondență;
- ✓ Cum te pot ajuta Comisia Electorală Centrală și Ministerul Afacerilor Externe, prin intermediul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova, pentru a-ți exercita dreptul de vot.

Președintele Republicii Moldova

Președintele Republicii Moldova, în calitate sa de șef al statului, reprezintă țara pe plan internațional și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării.

Șeful statului este ales prin **vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat**.

Mandatul Președintelui Republicii Moldova durează **4 ani** și se exercită de la data depunerii jurământului. Acesta poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau de catastrofă, însă nicio persoană nu poate îndeplini funcția de șef al statului decât pentru cel mult două mandate consecutive.

Alegerea Președintelui Republicii Moldova și atribuțiile șefului statului

La alegerile prezidențiale se aplică sistemul electoral majoritar. Dacă niciunul dintre candidați nu a întrunit cel puțin o jumătate din voturile alegătorilor care au participat la alegeri, se organizează al doilea tur de scrutin pentru primii doi candidați stabiliți în ordinea descreșterii numărului de voturi obținute în primul tur.

Dacă, în urma centralizării rezultatelor votării, se constată că un candidat a întrunit cel puțin jumătate din voturile alegătorilor care au participat la scrutin, Comisia Electorală Centrală declară alegerile valabile și candidatul ales.

La al doilea tur de scrutin, care are loc la două săptămâni de la data primului tur de scrutin, se consideră ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi.

Vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova intervine în caz de:

- ➔ expirare a mandatului;
- ➔ demisie;
- ➔ demitere;
- ➔ imposibilitate definitivă a exercitării atribuțiilor;
- ➔ deces.

Imposibilitatea exercitării atribuțiilor mai mult de 60 de zile de către șeful statului este confirmată de Curtea Constituțională în termen de 30 de zile de la sesizare. În termen de două luni de la data la care a intervenit vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova, se vor organiza, în conformitate cu legea, alegeri pentru un nou șef al statului.

Dacă funcția de Președinte al Republicii Moldova devine vacantă sau dacă șeful statului este demis, ori dacă se află în imposibilitate temporară de a-și exercita atribuțiile, interimatul este asigurat, în ordine, de Președintele Parlamentului sau de Prim-ministru.

Atribuțiile șefului statului

- ✓ convoacă Parlamentul în cel mult 30 de zile de la alegeri;
- ✓ are dreptul la inițiativă legislativă;
- ✓ poate lua parte la lucrările Parlamentului și adresează legislativului mesaje cu privire la principalele probleme ale națiunii;
- ✓ promulgă legile;
- ✓ dizolvă Parlamentul, în condițiile legii;
- ✓ după consultarea fracțiunilor parlamentare, desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru, iar în baza votului de încredere al Parlamentului, numește Guvernul;
- ✓ poartă tratative și ia parte la negocieri, încheie tratate internaționale în numele statului și le prezintă, în modul și în termenul stabilit de lege, spre ratificare Parlamentului;
- ✓ la propunerea Guvernului, acreditează și recheamă reprezentanții diplomați ai Republicii Moldova și aprobă înființarea, desființarea sau schimbarea rangului misiunilor diplomatice;
- ✓ primește scrisorile de acreditare și de rechemare ale reprezentanților diplomați ai altor state în Republica Moldova;
- ✓ este comandantul suprem al forțelor armate. Președintele poate declara, cu aprobarea prealabilă a Parlamentului, mobilizarea parțială sau generală;
- ✓ în caz de agresiune armată îndreptată împotriva țării, ia măsuri pentru respingerea agresiunii, declară stare de război și le aduce, neîntârziat, la cunoștința Parlamentului;
- ✓ numește în funcție judecătorii instanțelor judecătorești, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii;
- ✓ suspendă actele Guvernului, ce contravin legislației, până la adoptarea hotărârii definitive a Curții Constituționale.

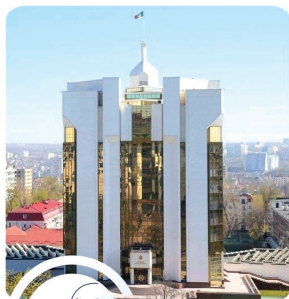
Stabilirea datei alegerilor prezidențiale

Alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova se organizează cu cel mult 90 de zile înainte de data expirării mandatului Președintelui în funcție, însă în termen de 2 luni de la data la care a intervenit vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova, se vor organiza, în conformitate cu legea, alegeri pentru un nou Președinte.

Data alegerilor prezidențiale se stabilește de către Parlament cu cel puțin 60 de zile înainte de ziua alegerilor.

20 octombrie 2024

Alegeri
pentru funcția de
PREȘEDINTE
al Republicii Moldova

Referendum
republican
constituțional

Cine poate candida la funcția de Președinte al Republicii Moldova?

Dreptul de a candida la funcția de Președinte al Republicii Moldova îl are persoana care:

- ➔ este cetățean al Republicii Moldova cu drept de vot;
- ➔ are vârsta de 40 de ani împliniți;
- ➔ a locuit sau locuiește permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani;
- ➔ cunoaște limba română;
- ➔ are studii superioare, absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă;
- ➔ și îndeplinește condițiile prevăzute de Codul electoral.

Desemnarea candidaților la funcția de șef al statului **începe cu 60 de zile** înainte și **se termină cu 30 de zile** înainte de data alegerilor.

Pentru a fi înregistrați de Comisia Electorală Centrală, **toți candidații** la funcția de Președinte al Republicii Moldova depun liste de subscripție, care conțin semnăturile a **cel puțin 15 000** și **cel mult 25 000** de alegători din minimum jumătate din numărul unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea ale Republicii Moldova și corespund altor prevederi ale Codului electoral.

Referendumul republican constituțional

Referendumul republican se desfășoară în scopul exercitării puterii poporului și participării lui nemijlocit la conducerea și administrarea treburilor de stat. El se desfășoară prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, conform Constituției Republicii Moldova și Codului electoral.

Prin Hotărârea nr. 121/2024, Parlamentul Republicii Moldova a declarat, pentru data de 20 octombrie 2024, referendum republican constituțional, iar prin Hotărârea nr. 122/2024 a stabilit alegerile prezidențiale pentru aceeași dată.

În cadrul referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 alegătorii se vor pronunța asupra modificării Constituției în vederea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Cine se poate înregistra ca participant la referendum republican?

Dreptul de a fi înregistrat în calitate de participant la referendum îl au:

- ➔ partidele politice;
- ➔ blocurile electorale.

Cum va arăta buletinul de vot la referendumul republican constituțional?

Buletinul de vot pentru referendu-
mul republican constituțional va
conține textul proiectului de lege și
întrebarea:

**„Susțineți modificarea Constituției
în vederea aderării Republicii
Moldova la Uniunea Europeană?”**

Alegătorul va aplica ștampila cu
mențiunea **„Votat”** în unul dintre
cercurile plasate sub patruleterele
cu opțiunile **„DA”** sau **„NU”**.

Republica Moldova

BULETIN DE VOT Referendum republican constituțional 20 octombrie 2024

Nr. circumscripției electorale

Nr. secției de votare

Proiectul de lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova are următorul cuprins:

„Noi, poporul Republicii Moldova, exercitându-ne în mod direct suveranitatea națională și dreptul de a participa la administrarea treburilor publice, în temeiul art. 2, 39 și 75 din Constituția Republicii Moldova,

adoptăm prezenta lege constituțională.

Art. I. – Constituția Republicii Moldova (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 78, art. 140), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Preambulul se completează cu două alineate noi cu următorul cuprins:

„RECONFIRMÂND identitatea europeană a poporului Republicii Moldova și ireversibilitatea parcursului european al Republicii Moldova,

DECLARÂND integrarea în Uniunea Europeană drept obiectiv strategic al Republicii Moldova,”

2. Constituția se completează cu titlul V¹ cu următorul cuprins:

„Titlul V¹ INTEGRAREA ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Articolul 140¹

Aderarea la tratatele constitutive și la actele de revizuire a tratatelor constitutive ale Uniunii Europene

(1) Aderarea Republicii Moldova la tratatele constitutive ale Uniunii Europene, precum și la actele de revizuire a tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, se stabilește de Parlament prin lege organică.

(2) Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte acte juridice cu caracter obligatoriu ale Uniunii Europene au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.”

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a hotărârii Curții Constituționale privind confirmarea rezultatelor referendumului republican.”

Susțineți modificarea Constituției
în vederea aderării
Republicii Moldova
la Uniunea Europeană?

DA

NU

Principalii actori ai procesului electoral sunt:

- /// **alegătorii** – cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot;
- /// **grupurile de inițiativă** – grupurile de cetățeni cu drept de vot și înregistrate în condițiile Codului electoral de către Comisia Electorală Centrală pentru colectarea semnăturilor în susținerea unui candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova;
- /// **concurenții electorali** – candidații pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, precum și partidele politice sau blocurile electorale care i-au desemnat, înregistrați de Comisia Electorală Centrală;
- /// **participanții la referendumul republican** – partidele politice și blocurile electorale, care se înregistrează la organul electoral respectiv în vederea participării la campania electorală pentru referendumul republican;
- /// **organele electorale** – Comisia Electorală Centrală, consiliile electorale de circumscripție și birourile electorale ale secțiilor de votare;
- /// **observatorii și jurnaliștii** – persoanele care monitorizează și reflectă procesul electoral fără a se implica, reprezintă instituții abilitate și sunt acreditați/confirmați de organul electoral corespunzător;
- /// **reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum** – persoanele cu drept de vot, care reprezintă interesele concurentului electoral/participantului la referendum în organele electorale și în instanțele de judecată;
- /// **persoanele de încredere ale concurenților electorali/participanților la referendum** – persoanele cu drept de vot care au dreptul să facă agitație electorală în favoarea concurentului electoral care i-a desemnat la alegerile prezidențiale sau pentru opțiunea de vot a participantului la referendumul republican;

/ persoanele autorizate să asiste la operațiunile electorale – funcționarii electorali, operatorii Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”, reprezentanții concurentului electoral/participantului la referendum în organele electorale, observatori acreditați de organele electorale și, după caz, interpreții acestora, precum și jurnaliștii legitimați de instituțiile mass-media și confirmați ulterior de Comisia Electorală Centrală.

Organele electorale care organizează și desfășoară alegerile peste hotarele Republicii Moldova:

Comisia Electorală Centrală (CEC) – autoritate publică independentă și apolitică, înființată pentru realizarea politicii electorale, care are misiunea de a asigura organizarea și desfășurarea alegerilor, supravegherea și controlul respectării prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Consiliul electoral de circumscripție distinct – Comisia Electorală Centrală formează cu cel puțin 50 de zile înainte de data alegerilor un consiliu electoral distinct, cu sediul în municipiul Chișinău, care va asigura organizarea proceselor electorale pentru secțiile de votare constituite peste hotare.

Birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate se constituie de către consiliul electoral de circumscripție distinct cu cel puțin 25 de zile înainte de ziua alegerilor, dintr-un număr impar de membri, de cel puțin 5 și cel mult 15 persoane.

Subiecții cu drept de a propune membri în componența biroului electoral al secției de votare din străinătate sunt:

- ✓ **Ministerul Afacerilor Externe** – doi membri, care exercită din oficiu funcția de președinte și de secretar al biroului electoral respectiv;
- ✓ **partidele politice reprezentate în Parlament** – câte un membru.

Cine poate vota aflându-se în străinătate?

Dreptul de a alege îl au cetățenii Republicii Moldova care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 18 ani, cu excepția celor privați de acest drept prin hotărâre judecătorească de instituire a măsurii de ocrotire judiciară.

Fiecare alegător își exprimă votul personal. Exercitarea votului în locul altuia este interzisă. Votul exercitat în cadrul alegerilor este secret. Participarea la alegeri este benevolă.

Nimeni nu are dreptul să exercite presiuni asupra alegătorului cu scopul de a-l sili să participe sau să nu participe la alegeri, precum și asupra exprimării de către acesta a liberei sale voințe.

Orice cetățean al Republicii Moldova cu drept de vot, care în ziua votării se va afla în străinătate, poate vota la o singură secție de votare constituită în afara țării, indiferent de statutul aflării sale pe teritoriul statului respectiv.

Unde puteți vota și care este secția dumneavoastră de votare?

Cetățenii Republicii Moldova care domiciliază în afara țării beneficiază de drepturi electorale depline. Guvernul Republicii Moldova, Comisia Electorală Centrală, misiunile diplomatice și oficiile consulare au obligația de a crea condiții pentru ca cetățenii să-și exercite liber drepturile electorale.

Votarea se desfășoară la secțiile de votare. Secțiile de votare din străinătate sunt organizate cu cel puțin 35 de zile înainte de data alegerilor.

În cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și al referendumurilor republicane, pe lângă misiunile diplomatice (inclusiv reprezentanțele permanente de pe lângă organismele internaționale) și oficiile consulare ale Republicii Moldova pot fi organizate una sau mai multe secții de votare pentru cetățenii care se află în străinătate la data alegerilor.

De asemenea, în afară de aceste secții de votare, cu acordul autorităților competente ale țărilor respective, pot fi organizate secții de votare pentru o localitate sau mai multe localități în care, conform datelor Ministerului Afacerilor Externe, se află temporar sau domiciliază permanent cel puțin 500 de alegători cetățeni ai Republicii Moldova.

Temeiul de bază pentru constituirea secțiilor de votare este dinamica participării alegătorilor la secțiile de votare din străinătate la ultimele trei scrutine, ținând cont complementar de datele înregistrării prealabile a cetățenilor Republicii Moldova aflați în străinătate și informațiile furnizate de Ministerul Afacerilor Externe.

Lista secțiilor de votare poate fi găsită pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale: cec.md.

Ziua și ora votării

Votarea se efectuează în ziua alegerilor – **20 octombrie 2024** între orele **07.00** și **21.00**, ora locală a țării gazdă.

Acte de identitate cu care puteți vota în secțiile de votare din străinătate:

Votarea în secțiile de votare din străinătate se efectuează în baza unuia dintre următoarele acte de identitate:

- ✓ buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova;
- ✓ buletinul de identitate provizoriu cu mențiunile privind cetățenia Republicii Moldova;
- ✓ pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, inclusiv cu termen de valabilitate expirat.

Înregistrarea prealabilă

Înregistrarea prealabilă reprezintă o procedură prin care cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot, care în ziua alegerilor se vor afla în străinătate, se înregistrează în prealabil și în mod benevol, prin intermediul paginii web oficiale alegator.md sau accesând link-ul direct inregistrare.cec.md, administrate de Comisia Electorală Centrală. Alegătorii pot depune cerere scrisă (individuală sau în grup) către Comisia Electorală Centrală (str. V. Alecsandri, nr. 119, mun. Chișinău, MD-2012) sau către misiunile diplomatice, oficiile consulare ale Republicii Moldova.

Înregistrarea prealabilă se efectuează cel târziu cu 45 de zile înainte de ziua alegerilor.

Votul prin corespondență

La alegerile din acest an, în premieră pentru procesul electoral din Republica Moldova, va fi implementat votul prin corespondență. Această modalitate alternativă de vot este menită să faciliteze accesul cetățenilor Republicii Moldova aflați în străinătate la procesul de vot.

Pentru a vota prin corespondență, alegătorii trebuie să se înregistreze în prealabil pe platforma „Înregistrarea prealabilă” și să urmeze pașii descriși în aplicație.

Țările în care va fi implementat votul prin corespondență la alegerile din 20 octombrie 2024:

- ➔ Statele Unite ale Americii
- ➔ Canada
- ➔ Regatul Norvegiei
- ➔ Regatul Suediei
- ➔ Republica Finlanda
- ➔ Republica Islanda

Votul prin corespondență și completarea buletinului de vot:

V-ați înregistrat pentru votul prin corespondență și v-a fost expediat plicul cu materialele pentru votare:

- ✓ două plicuri exterioare personalizate cu numele, prenumele și adresa poștală;
- ✓ numărul de înregistrare în lista electorală și un cod de bare;
- ✓ adresa poștală a biroului electoral al secției de votare la care trebuie returnat;
- ✓ trei plicuri interioare depersonalizate;
- ✓ trei buletine de vot necesare exercitării dreptului de vot prin corespondență (*pentru fiecare dintre scrutine se aprobă modele ale buletinelor de vot de culori diferite*)
 - ➔ alegeri prezidențiale turul I;
 - ➔ referendum republican constituțional;
 - ➔ alegeri prezidențiale turul II;
- ✓ trei etichete de securitate pentru sigilarea plicurilor interioare depersonalizate;
- ✓ instrucțiunea privind procedura de vot prin corespondență;
- ✓ două seturi de timbre sau dovada ce confirmă plata în avans a serviciului poștal de retur a plicurilor cu buletine de vot (dacă acestea nu sunt deja pe plic);
- ✓ două blanchete cu declarația privind abținerea de la votarea multiplă și confirmarea exercitării dreptului de vot în secret.

Completarea buletinului de vot

- ✓ După verificarea conținutului plicului, scoateți din plicul cu materialele pentru votare și studiați:
 - ➔ buletinul de vot pentru alegeri prezidențiale, turul I;
 - ➔ buletinul de vot pentru referendum republican constituțional.

În cazul desfășurării celui de-al doilea tur al alegerilor prezidențiale, scoateți buletinul de vot pentru alegeri prezidențiale, turul II.

- ✓ Înscrieți cu pixul o bifă (semn în formă de „V”) doar în interiorul unui singur cerc din buletinul de vot pentru alegeri prezidențiale turul I – în dreptul concurentului electoral pentru care votați, iar pe buletinul de vot pentru referendum republican constituțional – în dreptul opțiunii pentru care vă dați votul.

În cazul stabilirii celui de-al doilea tur al alegerilor prezidențiale, veți înscrie bifa în cercul din dreptul unuia dintre cei doi concurenți care au trecut în turul doi. Pixul trebuie să fie cu cerneală de culoare albastră sau neagră. Se admite o altă culoare a cernelii dacă este lizibilă.

Sigilarea plicurilor

După exprimarea opțiunii de vot, introduceți doar câte un buletin de vot în plicul interior depersonalizat pe care sunt imprimare tipul de alegeri și turul. Lipiți plicul interior depersonalizat și sigilați-l cu o etichetă de securitate. Completați și semnați declarația privind abținerea de la votarea multiplă.

Absența declarației va însemna refuzul alegătorului de a participa la acest exercițiu electoral și anularea buletinului de vot în lipsa declarației completate și semnate!

Lipiți pe plicul exterior personalizat în colțul drept de sus un set de timbre pentru retur.

Introduceți în plicul exterior personalizat:

- ➔ plicul/plicurile interioare depersonalizate cu buletinele de vot ce conțin opțiunea de vot;
- ➔ blancheta completată și semnată a declarației.

După ce ați verificat conținutul, lipiți plicul exterior personalizat.

Expedierea plicului

Depuneți plicul exterior personalizat la oficiul poștal (în cazul expedierii ca scrisoare recomandată) sau în cutia poștală (în cazul expedierii ca scrisoare simplă), astfel încât să fie livrat biroului electoral al secției de votare pentru votul prin corespondență până cel târziu la ora 18.00 a zilei de 17 octombrie 2024 (ziua de joi înainte de ziua alegerilor).

Accesați zilnic adresa electronică unde veți primi notificări privitor la recepționarea sau nerecepționarea plicului cu buletinul/buletinele de vot de către biroul electoral al secției de votare pentru votul prin corespondență.

Cum votăm în secția de votare?

- PASUL 1.** Alegătorul prezintă operatorului de calculator actul de identitate. Operatorul introduce datele din actul de identitate în calculator, iar sistemul va semnala dacă persoana are dreptul să voteze și dacă nu a mai votat la o altă secție de votare în cadrul acestor alegeri.
- PASUL 2.** După aceasta alegătorul trece la masa unde stau membrii biroului electoral al secției de votare, prezintă actul de identitate membrului biroului. Alegătorul este inclus de către membrul biroului într-o listă electorală suplimentară.
- PASUL 3.** Alegătorul semnează în lista electorală suplimentară în dreptul numelui său și primește buletinele de vot de la membrul biroului electoral al secției de votare. Prin semnătură alegătorul confirmă pe propria răspundere că se abține de la votarea multiplă și că este informat despre răspunderea penală în caz de încălcare a acestei obligații.
- PASUL 4.** Alegătorul trece la cabina de vot și votează în secret, aplicând ștampila „Votat” pe fiecare buletin. Dacă din motive temeinice alegătorul nu poate vota singur, el are dreptul să cheme în cabină un însoțitor ales de el pentru a-l ajuta. Însoțitorul nu poate fi membru al biroului electoral, observator sau reprezentant al concurentului electoral/participantului la referendum.
- PASUL 5.** Dacă alegătorul a completat greșit buletinul, la cererea lui, biroul electoral al secției de votare anulează acest buletin și îi eliberează imediat, o singură dată, un nou buletin de vot.
- PASUL 6.** Alegătorul pliază buletinele și le introduce în urna de vot.

ATENȚIE!

Fotografierea ori expunerea publică și demonstrativă a buletinului de vot completat sau scoaterea buletinului înmănat pentru votare din localul secției de votare este interzisă.

Un alegător poate vota numai pentru un singur concurent electoral sau pentru una dintre opțiunile la referendum.

REMARCĂ!

Alegătorul nu poate rămâne în incinta secției de votare mai mult timp decât este necesar pentru votare.

Cum poate fi monitorizat procesul electoral?

Monitorizarea alegerilor se efectuează de observatori.

Observatorii sunt:

- ✓ naționali – cetățeni ai Republicii Moldova cu drept de vot acreditați de Comisia Electorală Centrală sau consiliile electorale de circumscripție în modul stabilit de Codul electoral, la solicitarea asociațiilor obștești și a instituțiilor de instruire și cercetare în domeniul electoral din Republica Moldova;
- ✓ internaționali – cetățeni ai Republicii Moldova cu drept de vot, precum și cetățeni străini reprezentanți ai autorităților electorale din străinătate și ai instituțiilor de instruire și cercetare în domeniul electoral, ai organizațiilor internaționale, ai guvernelor statelor străine și ai organizațiilor neguvernamentale din străinătate, precum și experți internaționali în domeniul electoral, acreditați de Comisia Electorală Centrală în condițiile Codului electoral.

Contestații

Puteți depune o contestație la organul electoral dacă ați observat o acțiune sau inacțiune a organului electoral, candidaților înregistrați, observatorilor sau experților internaționali, pe care o considerați ilegală. De asemenea, pot fi contestate faptele considerate ca încălcare a modului de reflectare a campaniei electorale, de difuzare sau plasare a publicității electorale, acțiunile de corupere a alegătorilor, transportare organizată a alegătorilor la secția de votare, efectuare a agitației electorale în ziua alegerilor, perturbare a activității organului electoral.

Încălcarea cadrului normativ cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale, a candidaților desemnați, a grupurilor de inițiativă și a participanților la referendum tot poate fi contestată.

Termenul de depunere a contestațiilor în perioada electorală este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.

Autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile, dar nu mai târziu de ziua alegerilor.

Cum se stabilesc rezultatele?

După închiderea secțiilor de votare, membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare constituite în străinătate numără voturile valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral și buletinele declarate nevalabile, tot astfel se numără și buletinele de vot cu opțiunile pentru referendum.

Comisia Electorală Centrală, după primirea proceselor-verbale de la toate consiliile electorale de circumscripție, centralizează rezultatele alegerilor și ale referendumului republican constituțional, întocmește pentru fiecare scrutin un proces-verbal și un raport cu privire la rezultate pe care le prezintă Curții Constituționale.

După primirea proceselor-verbale și a rapoartelor birourilor electorale ale secțiilor de votare pentru votul prin corespondență, consiliul electoral de circumscripție și Comisia Electorală Centrală centralizează rezultatele votării prin corespondență. Rezultatele votării prin corespondență produc efecte juridice, având aceeași valoare juridică ca și rezultatele votării în secția de votare.

În termen de 10 zile de la primirea actelor de la Comisia Electorală Centrală, dar nu mai devreme de soluționarea definitivă de către organele electorale și instanțele de judecată a contestațiilor depuse conform procedurilor stabilite, Curtea Constituțională confirmă sau infirmă, printr-un avis, legalitatea alegerilor prezidențiale.

La fel, în termen de 10 zile, Curtea Constituțională examinează actele remise de Comisia Electorală Centrală și confirmă sau infirmă, printr-o hotărâre, rezultatele referendumului republican.

Comisia Electorală Centrală declară nevalabil referendumul republican constituțional dacă la el au participat mai puțin de 1/3 din numărul de persoane înscrise în listele electorale.

De ce este important să mergem la vot?

- ✓ Votul este un drept fundamental și o responsabilitate civică.
- ✓ Prin vot, ne exprimăm opinia și influențăm direcția în care va merge societatea noastră. Fiecare vot contează și contribuie la formarea unei guvernări care să reflecte interesele și valorile noastre.
- ✓ Votul este modalitatea prin care se poate schimba viitorul.
- ✓ Neparticiparea la vot înseamnă că renunțăm la posibilitatea de a influența viitorul țării noastre.
- ✓ Fiecare vot contează. Fiecare vot „pentru” sau „împotriva” are un efect mai puțin negativ decât o banală și nejustificată abținere.

